

Geschiedenis Pax Christi

Nooit meer oorlog

De katholieke vredesbeweging Pax Christi is tijdens de Tweede Wereldoorlog ontstaan als een initiatief van Franse burgers die de aartsvijanden van die tijd, Duitsland en Frankrijk, met elkaar wilden verzoenen. Direct na de bevrijding van Frankrijk ontstond het plan voettochten voor gebed en vrede te houden om langs deze weg bij te dragen aan herstel van verhoudingen in Europa. De initiatiefnemers waren, zoals velen van hun tijdgenoten, bezield door één gedachte: nooit meer oorlog.

Bidden voor vrede

De nieuwe beweging had aanvankelijk geen uitgewerkte strategie, maar is ervan overtuigd dat vrede in Europa alleen mogelijk is door mensen en staten met elkaar te verzoenen via gebed en concrete activiteiten. De initiatiefnemers vinden het belangrijk deze gedachte in heel West-Europa te verspreiden. Ook in Nederland krijgen ze gehoor. Op 5 mei 1948 richten enkele Nederlanders in Utrecht de Nederlandse afdeling op. In de jaren vijftig verspreidt Pax Christi zich in verschillende Europese landen en staat daarmee aan de wieg van het proces van verdere Europese integratie.

Internationaal draagvlak

Het is kenmerkend dat Pax Christi van meet af aan maatschappelijk draagvlak zoekt en deel uitmaakt van een internationaal georganiseerde beweging. De Nederlandse tak heeft sinds de jaren zestig samengewerkt met partners in diverse conflictgebieden. Zo is Pax Christi Nederland sinds 1964 actief betrokken bij de dialoog tussen Palestijnen en Israëliërs in het Midden Oosten, en ontwikkelt ze vanaf de jaren zeventig relaties met partners in Midden- en Oost-Europa en diverse Afrikaanse landen. Begin jaren tachtig wordt de samenwerking met landen in Midden- en Zuid-Amerika uitgebreid, terwijl in de jaren negentig ook in Azië partnersnetwerken ontstaan.

Dissidenten en presidenten

Pax Christi speelt van 1978 tot 1985 met het IKV een sleutelrol in de mobilisatie van maatschappelijk protest tegen de voorgenomen modernisering van nucleaire middellangeafstandsruketten. Deze brede beweging voor democratisering van het veiligheidsbeleid groeit na 1985 uit tot een coalitie voor ontspanning in Europa. Pax Christi ontwikkelt ook een krachtig netwerk van contacten met dissidenten in Midden- en Oost-Europa. Na de val van het communisme worden veel van deze dissidenten verkozen tot president of minister.

Verankering in parochies en gemeenten

In het begin van de jaren negentig speelt Pax Christi opnieuw een sleutelrol in een breed maatschappelijk proces. Dit keer in het 'conciliair proces voor gerechtigheid, vrede en heelheid van de schepping' van de Wereldraad van Kerken. In Nederland organiseert Pax Christi op verzoek van de Raad van Kerken onder meer twee oecumenische kerkendagen waaraan achttienduizend vertegenwoordigers van ruim zesduizend gemeenten en parochies deelnamen. Naast deze spirituele zaken is Pax Christi ook op andere terreinen actief. Zo is het projectmatig uitvoeren van interventies in conflictgebieden sinds 1995 sterk toegenomen. In het jaar 2000 heeft dit geleid tot een herstructurering van de organisatie naar een naast en met elkaar opererende stichting en vereniging.

Pax Christi heeft een katholieke signatuur, maar doet volop aan oecumenische oriëntatie en samenwerking met verwante organisaties en religies. Het bevorderen van vrede is immers een opdracht die alle mensen aangaat. Binnen de Rooms-Katholieke Kerk neemt Pax Christi een unieke positie in als een onafhankelijke democratische organisatie. Toch is er een sterke verankering binnen de katholieke gemeenschap in Nederland. Zo onderhoudt Pax Christi contact met zo'n twaalfhonderd parochies en parochiele groepen op het gebied van missie, ontwikkeling en vrede. Als officieel adviesorgaan beschikt Pax Christi niet alleen over moreel gezag en agenderend vermogen, maar ook over toegang tot het wereldwijde netwerk van de Katholieke Kerk, hetgeen in veel conflictgebieden van betekenis is.